

Taubmann. axiomatica

approbatum semel reprobari non potest 148. §
quod semel primum amplius displicere non debet p. 29. num. 7.

1 I
2 O
3 S
4 J
5 M
6 K
7 E
8 A
9 W
10 N
11 L
12 R
13 W
14 E
15 B
16 A
17 R
18 W
19 H
20 F
21 A
22 D
23 E
24 L
25 L
26 L
27 M
28 N
29 B
30 T
31 L
32 D
33 D

L. 9
M. 6 10

47 1299
DISPUTATIO JURIDICA

De

EMPTIONE ET VENDITIONE.

Quam

Adspirante divino Favonio
Indultu

Magnifici Ordinis Electorum
In illustri Leucorea

PRÆSIDE

Viro Amplissimo atq; Consultissimo

DN. MICHAELE LEDERER-
RO, J. U. D. Facultatis Juridicæ Assessore & p. t. De-
cano spectatissimo, ut & Electoralis Advocato Ordinario,
Præceptore atq; Promotore suo, optimo,
maximo.

Placida disquisitioni
subjicit

GEORGIUS BURCHARDI, Witteberg.

Ad diem *Februarij, In Auditorio Elector. 9. Martij*
Horis consuetis.

✻ [†] ✻

WITTEBERGÆ,

Ex Officinâ Typographicâ JOHANNIS HAKEN, 1650.

4 2

XXII

RECHENKUNST

DES HERRN

JOHANNES KEPLER

IN LINZ

1617

DRUCKT BEY

JOHANNES KEPLER

IN LINZ

1617

DRUCKT BEY

JOHANNES KEPLER

IN LINZ

o. M. 1617

JOVA JUVA!

1301

Quanquam materiae hujus dignitas & amplitudo, non patiatu[r] paucis se includi paginis, sed prolixam sibi vendicet operam. Cui multi antehac Celeberrimi ingenio Viri invigilarunt, animus tamen mihi est, pro ingenij tenuitate, pauca de Emtione & Venditione, delibare. Ne vero rem immensi operis ad orientem, illud Phœtea objiciatur: aude[re]ne Juvenis de tam arduis rebus differere? venia mihi opus est, quam paratam fore reor, cum non ingenij temeritas, sed nobilitas potius materiae in amorem me sui allexerit. Interea conatus, si non ipsa opera, laudabitur, aut excusabitur.

THESIS I.

Contractus Emtionis & Venditionis (a) cum ipsa gente humana originem videtur sumsisse (b). De quo aliquid dicturus, operæ pretium erit, in antecessum certam progrediendi rationem delineare. Ac considerabimus Emtionem Venditionem, vel totaliter; vel partialiter. Totaliter, tum in Definitione, eaque vel Nominali, ^{th. 2} quæ absolvitur in Etymologia, & Homonymia; vel Reali: tum in Fine. Partialiter; vel respectu Divisionis: vel respectu Constitutionis, quæ sub sese complectitur Requisita substantialia, Causam sc. efficientem proximam, & Materiam circa quam: Materiam in qua: Effectum: & accidens: vel respectu solutionis.

(a) Sumitur hic vocabulum Emtionis & Venditionis latissimè, ut sub sese permutationem simul comprehendat, prout in eadē significatione Imperator illud accipit, S. 2, *Inst. de Emtion. & Venditione*.

Vendition. (b) Humanam gentem non minus indigentia, quam Natura autore sociam, verisimiliter quis dixerit. Cujus sublevanda gratia permutatio, quæ priscis gentibus Emtio - Venditio erat, prout ex §. 2. *Inst. de Emt. & Vend.* addiscere licet, ad inventa. Qua ratione Imperator hunc contractum vetustissimum appellat, *d. §. 2. Inst. b. t.* Cum verò hic contractus multis laboraret difficultatibus, quippe cum id, quod alteri superest, non statim alteri desit, homines, postquam coeperunt sapere, sponsorum amplexi, quo hisce consuleretur difficultatibus, atq; hunc contractum Emtionis - Venditionis à Permutatione separarunt, nomine ei indito speciali, prout latius disserit Ictus Paulus, in *l. 1. ff. de Contrab. Emt.*

THESES. II.

Definitio Nominis consistit in Etymologia, & Homonymia. Emtionis etymon alij constituunt Græcum ἐμὼν (a). Aliis placet vocabulum Emtionis ab infinito emere deduci, (b) adeoq; Latina origine gaudere. Venditionis vulgaris hæc est derivatio, quando deducitur à venum & datio. Nos litem hanc nostram non faciemus, sed Grammaticis eam committimus.

(a) Quia id in Emtione potissimum agitur, ut res fiat mea, *pen. §. ult. ff. de contrab. Emt. Val. Guil. Forst. part. 1. Just. Tract. Disp. 18. th. 1.* (b) *Vid. Pacius, de Emtione & Vend. axiom. 6.* (c) *Pacius d. axiom. 6.*

THESES. III.

Homonymia omnis præcidenda, priusquam ad Definitionem Realem accessum facimus. Sumitur vocabulum Emtionis in Jure nostro Civili (1) generaliter (a) (2) Specialiter & propriissimè. (b) (3) Impropriissimè & abusive (c) Sic Venditionis vocabulum tum generaliter (d) sumitur, tum specialiter. (e)

(a) Pro quavis alienatione rerum earum quæ in commercium veniunt, *l. statu liberi, §. Quintus Mucius. 1. vers. quoniam lex. ff. de con-*

de contrab. Emt. (b) Pro ea contractus Emtionis & Venditionis parte, in qua pro Re recipienda unus contrahentiū incertum, pretium dandum consentit. Qua in significatione *tot. tit. Inst. de Emt. & Vend. C. de contrab. Emt & multis legib. D. eod.* sumitur; atque nos hic acceptum volumus. (c) Quando vocabulum emere, sumitur pro locare, *ut in l. ea lege. 51. §. locavi. 1. ff. de locat. conduēt. l. si hi qui 14. C. eod. uti notat Pantzschmann. lib. 1. quæst. 17. n. 24.* (d) Pro omni rerum alienatione quæ fit per commercia, *ut in l. sicut 8. §. venditionis 11. ff. quib. mod. pign. vel hypothec. solv.* (e) Quando eam denotat Contractus Emtionis- Venditionis partem, qua pro pretio recipiendo unus contrahentium in certam mercedem tradendam consentit. Qua in significatione hic acceptum placet.

THES. IV.

Sic fuit Definitio Nominis, sequitur Definitio Rei. Contractus v. Emtionis-Venditionis in Jure nostro definitus non reperitur, dehinc variæ Dd. audiuntur definitiones, (a). Præ cæteris tamen arridet magni illius Jcti Wesenbecii, qui *in Paratit. ff. de contrab. Emt.* hanc ponit definitionem: Emtio & Venditio (b) est contractus (c) Juris gentium (d) nominatus, (e) bonæ fidei, (f) in quo per cōsensum res pretio commutantur, ea ratione, ut venditor obligetur ad tradendam rem ejusq; aut transferendum dominium, aut præstandam Evictionem, Emtor contra ad dandum Venditori pretium.

(a) Vid. Nic. Mozz. de Contract. Rubr. de Emtione & Venditione, Col. 1. num. 10. & seqq. ubi multas Dd. definitiones recēset & examinat. (b) Cōjunguntur sub hac definitione Emtio & Venditio, utpote quæ sunt correlativa, quorū natura & regula est, ut ad positionem unius, sequatur positio alterius; & è contra ad remotionem unius, sequatur remotio alterius, quemadmodū Logicorum id testantur libri. Hinc, vocabuli Emtionis & Venditionis promiscuus in Jure nostro usus est, & sumitur emere,

A 3 pro.

pro vendere, in l. un. C. si serv. exter. se emi mandav. vicissim vendere pro emere, in l. si in emtione 34. in pr. ff. de contrab. emt. Vultej. in pr. Inst. de Emt. & Vend. n. 3. Differunt tamen Emtio-Venditio, ratione personarum, cum alia sit persona Emtoris, qui pretium dat, alia Venditoris, qui rem tradit, l. 1. §. 1. ff. de contrab. emt. pr. l. 1. ff. de ver. permut. Nic. Mozz. de Emt. & Vendit. col. 1. num. 2. & 3. Treutl. vol. 1. Disp. 28. tb. 1. lit. (a) Excellentiss. Dn. D. Coselius Praceptor jugi observantia devenerandus, in Enodatione l. 23. ff. de Reg. Jur. (c) per l. Laveo. 19. §. contractum ff. de Verb. Signif. (d) uti apparet ex l. 1. §. 2. ff. de contrab. Emt. l. 5. ff. de Just. & Jur. l. jurisgentium. 7. §. quæ pariunt. 1. ff. de pact. (e) Contractuum varias divisiones Juris Dd. nobis tradunt, Vid. Mozz. de Contractibus in genere, art. 4. n. 1. & seqq. inter quas præcipua est, quod alij sint Contractus Nominati alij Innominati. Nominati dicuntur, qui habent proprium & speciale nomen à lege attributum, e.g. Emtio & Venditio, Locatio & Conductio, d. l. jurisgentium. 7. §. 1. ff. de pact. Innominati sunt, qui speciale nomen non habent, sed utuntur communi contractuum nomine. Et eorum Jctus Paulus quatuor facit genera: Do ut des; Do ut facias; Facio ut facias; Facio ut des, in l. naturalis. 5. §. tot serè tit. ff. de prescript. verb. Schneid. ad §. fin. Inst. de Obligat. Rubr. de Contractibus n. 8. & seqq. Mozz. d. l. num. 11. & seqq. Wesenbec. in Parat. ff. de prescr. verb. n. 2. (f) §. actionum. 28. Inst. de action. Et exigitur bona fides non solum tempore conventionis, l. pro emtore 2. in pr. ff. pro Emt. sed etiam sequenti tempore, uti per l. si eum. 68. §. 1. ff. de contrab. emt. Bald. & alij Dd. probant. Dolus igitur omnis à Contractu Emtionis abesse debet, per l. & eleganter 7. in pr. ff. de dol. mal. quum bonæ fidei contractus sit, l. 3. §. fin. ff. pro soc. Hanc sequitur sententiam Petrus Gregor. in Synt. Jur. Univ. lib. 25. cap. 2. n. 2. Arum. Exer. 14. tb. 16. Treutl. vol. 1. Disp. 28. tb. 2. lit. (f) Dissentire videtur Wesenbec. in Parat. ff. de dol. mal. n. 1.

THESES. V.

Post Definitionem Realem, Finis considerationem incurrit. Est autem Finis Emtionis-Venditionis salus publica (a).

(a) Pr-

135.
(a) Finis Emtionis-Venditionis est, ut necessariae res inter ho-
mines communicentur facilius, & perpetua pecuniae aestimatio-
ne difficultatibus permutationum subveniatur, prout loquitur
Ictus Paulus in l. 1. §. 2. ff. de Contrab. emt. Wesenb. in Parat. ibid. n.
11. Just. Meier, in Colleg. Argent. Disp. ad lib. 18. ff. tit. 1. tb. 44.

THES. VI.

Hactenus totalis Emtionis-Venditionis consideratio,
sequitur partialis, in divisione. Divisiones varias Dd. no-
bis exhibent, quarum praecipuas solum recensebimus. Di-
viditur Emtio-Venditio (1) in eam quae est Juris Gentium
(a) & eam quae Juris Civilis (2) Dividitur Emtio-Venditio
in Publicam, (b) & privatam. (3) Alia est Emtionis-Ven-
ditiones species, quae fit sine (c) scriptura, alia quae cum scri-
ptura fit. (4) Alia est venditio pura (d) alia conditionata.

(a) De ea quae est Juris Gentium hic nobis sermo est, & agitur
tot. tit. ff. C. & Inst. de Emt. & Vend. Quae Juris Civilis est, olim
vocabatur Mancipatio, & ejus vestigia non nisi ex fragm. Ulpian.
tit. 19. §. 2. hodie apparent, quapropter ceu antiquatam eam
seponimus. (b) De privata hic loquimur, & agit tot. tit. ff. de con-
trab. emt. C. & Inst. eod. De publica tot. tit. C. de fid. & jur. basil. fiscal.
(c) pr. Just. de Emt. & Vend. (d) per l. Labeo. 50. ff. de contrab. Emt.

THES. VII.

Divisioni non incongrue subnectitur Constitutio, quae
complectitur Requisita Emtionis-Venditionis substanti-
alia, Causam sc. efficientem, & Materiam circa quam. Cau-
sa Emtionis-Venditionis, efficiens proxima (a) est consen-
sus atque voluntas contrahentium de re certa, & pretio
constituto (b).

(a) Consensus merito sibi primum vindicat locum inter requi-
sita hujus Contractus substantia, quum solus is perfectitudi-
nem Emtioni-Venditioni inducat, etiam si nec pretium solu-
tum, nec res tradita sit, pr. Inst. de Emt. & §. quum autem 3. Just.
eod.

eod. Atque is, in Emtione quæ absquæ scriptura celebratur (de qua anteriori thesi 5. diximus) expressis ex verbis contrahentium colligitur, *d. pr. Just. de Emt. & Vendit.* Sed in Emtione-Venditione quæ in scripturam redigenda, consensus tum demum perfectus intervenisse creditur quando instrumentum Emtionis fuerit confectum, & subscriptione contrahentium comprobatum, *d. pr. Inst. b. t. l. sicut. 8. §. non videtur. 15. ff. quib. mod. pign. vel hypoth.* Qua ratione quis dubium movere posset, Contractum hunc, non solo consensu, sed literarum insuper obligatione perfectum fore. Cœterum respondetur, scripturam hic non ex natura hujus contractus, sed ex accidente & pacto hominum intervenire, ut consensum declaret. *Excellentiss. D. Coselius in Enodat. l. 23. ff. de R. J.* Cōsensus verò quo modo declaretur si ve verbis, si ve literis, si ve inter præsentes, si ve absentes per literas, vel nunciū, nihil subest discriminis, juxta *l. 1. §. fin. ff. de contrab. emt.* modo verbis fiat perspicuis & expressis per *l. Labeo. 21. ff. de contr. emt.* à libero animo nec aliquo metu intricato profecta *l. 1. C. de rescind. vend.* Conditionales enim Emtiones-Venditiones tum demum perfectionem consequuntur, quando impleta est conditio, *l. 7. in pr. ff. b. tit.* Et cum consensui nihil æquæ adversetur atquæ Error, *l. 15. ff. de Jurisd.* nullum dubium est, quin error interveniens evertat Emtionis-Venditionis contractum per *l. in venditionibus 9. in pr. ff. de contrab. emt.* quod tamen cum grano (ut dicitur) salis accipiendum est, nec de quovis errore intelligendum. Error enim, vel committitur circa ipsū corpus, v. c. si fundus Tusculanus pro Corneliano vendatur, & eum venditio non subsistit, *d. l. 9. in pr. ff. de contrab. emt.*; vel committitur error in substantia, si ve materia, e. g. si æs pro auro veniat, & tum ex mente Ulpiani contractus is Emtionis-Venditionis corrumpit, *d. l. 9. §. 2. ff. de contrab. emt.* ubi alia adhuc limitatio adjicienda: si erratur in materia totaliter vitiosa, puta si mensa auro cooperta pro solidè aurea venit, & tum Emtio-Venditio omnino interrumpitur, per *l. 41. §. 1. ff. de contrab. emt.*; quod si verò erratur in materia aliquantisper vitiosa puta si aurum corruptum pro puro vendatur, Emtio quidem subsistit, per *l. aliter. 10.*

ter. 10. ff. de contrab. emt. l. quid tamen 14. ff. eod. sed venditor ad interesse teneretur, per. l. 21. §. 2. ff. de Act. Emt. Wesenbec. in Paratit. hic n. 6. Pac. cent. 5. concil. 4. Arum. Disp. ad Dig. 13. th. 1. Borck. er. de Verb. Oblig. c. 5. n. 74. Hackelm. Illustr. Quest. Disp. 11. th. 2. (b) pr. Inst. de Emt. & Vendit.

THES. VIII.

Materia Emtionis-Venditionis circa quam duplici est in respectu: alia, ex parte Emtoris; alia ex parte Venditoris. Ex parte Emtoris venit Pretium, (a) quod est pecunia numerata, quæ venditori pro re emta datur. Hoc alterum est requisitum substantiale Emtionis-Venditionis (b) ad cuius constitutionem pertinet (1) ut persolvatur in pecunia numerata (c) quæ formam habet publicam (d) 2. ut pretium sit certum (e) 3. ut sit iustum & congruum, (f).

(a) Pretij vocabulum polysimon est, & sumitur in Jure nostro multifarie (1) pro premio, in l. Lex Cornelia. 5. §. ult. ff. de injur. & famos. libell. (2) pro mercede, ut in l. si quis 10. §. ult. ff. de acquir. vel amitt. poss. l. insulam 58. ff. locat. (3) pro valore alicujus rei. Sic pretium vini, olei dicitur in l. ideo. 3. ff. de eo quod certo loc. dar. oport. (4) pecunia, quæ æstimationis, emtionisve causa constituitur, & ita in l. 1. ff. de contrab. emt. l. 1. ff. de rer. permut. sumitur, quo in significato & hac in thesi acceptum volumus. (b) Alterum requisitum substantiale Emtionis-Venditionis locum occupat, pretium, siquidem absq; eo venditionem nullam esse Ictus Paulus ait in l. 2. §. 1. ff. de contrab. Emt. & Imperator in pr. Inst. b. t. non quod naturam Emtionis-Venditionis ingrediatur, & ratione perfectionis hujus contractus substantiale requisitum foret, quod fieri nequit, quippe Emtio-Venditio solo constat consensu, pr. Inst. b. t. & contractus ipse à re, quæ in eundem deducitur, diversus est, arg. §. pen. Inst. de V. O.; sed ratione consummationis substantiale requisitum dicitur. Vult. ad pr. Inst. de Emt. & Vendit. num. 8. Parile exemplum prostat in matrimonio, quod consensu solo firmari dicitur, l. si donationē. 22. C. de nupt. nihilominus deductio sponsæ in domum mariti

B ceu

ceu necessaria flagitatur in l. 5. ff. de ritu nupt. quod certè de Cō-
 summatione intelligendum est. (c) In Emtione & Venditione
 pretium debet solvi in pecunia numerata, non in fundo, fru-
 mento, ære &c. prout Sabinus & Cassius putabant, l. 1. §. 1. ff. de
 Contrab. Emt. §. 1. Inst. eod. nisi contractum Emtionis-Venditi-
 onis cum contractu Permutationis confundere velimus. Ex eo
 enim Emtio differt à Permutatione, quod in Emtione-Vendi-
 tione optimè dignosci possit, quid pretium sit, quidve merx,
 quis Emtor, quis venditor dicendus; in Permutatione verò non
 æquè, ubi omnia hæc commixta insunt, uti satis dilucidè id
 probat Ictus Paulus in l. 1. ff. de rer. permut. & l. 1. ff. de contrab.
 emt. Quod tamen ita intelligendum est, ut pretium in numerata
 pecunia determinetur. Nam in numeratione bene potest al-
 lia res, vel etiam nomen debitoris, pro pecunia solvi, per l.
 pretij 9. C. de rescind. vend. l. 2. §. 1. ff. de reb. cred. modò id fiat
 annuente creditore, secus, eo invito, d. l. 2. §. 1. ff. de reb. cred.
 Mozz. de Emt. & Vend. tit. de Substantialibus Emtionis & Venditi-
 onis, n. 13. Qua ratione Emtor, cui pretium à venditore remissū
 est, rectè ex Emto agere potest, cum conventio & determinatio
 pretij Emtionem perficere dicatur, arg. l. si tibi. 5. ff. locat. con-
 duct. Phil. Matth. ad l. 16. ff. de R. J. Inst. Meier. in Coll. Argent.
 Disp. ad lib. 18. Tit. 1. ff. ib. 25. (d) Quanta sit nummi in Repub.
 necessitas, quantaquè utilitas, non est ut hic dicamus, cum ex
 Politicis satis id constet. Acquiescamus modo in Aristotelis
 effato: Nummus est terminus Emtionis-Venditionis, lib. 1.
 Pol. c. 6. Sed ut in omnibus contractibus, ita in Emtionis-Ven-
 ditionis quoq; contractu æqualitas & proportio arithmerica ob-
 servari debet, Arist. 5. Ethic. 5. ut aliquis tantum det, quantum
 accepit, & vicissim tantum accipiat, quantum dedit. Hoc ut
 obtineamus, comparatio rei atquè pretij instituenda erit per u-
 triusquè æqualem æstimationem, ait Arist. d. l. Quo verò o-
 mnis fraudis præscindatur occasio atq; suspicio, æstimatio nū-
 mi in benè constituta Republ. subditis eripitur, & eam Magi-
 stratus superior sibi vendicat, l. 1. & 2, C. de fals. mon. lib. 2. F. tit.
 que sint regalia, cum fides publica fraudis suspicione careat. De
 qua

qua ut constet, forma publica imprimi assolet, *l. 1. in pr. ff. de
 contrah. Emt.* quæ est testis veritatis & justitiæ, i.e. quod vera sit
 materia, justis ponderis & æstimij. Ex eo verò, quod Jus nummum
 æstimandi & cudendi ad supremam spectet Majestatem, comoda dedu-
 citur derivatio nummi *ἄπο τῆς νόμῳ*, à lege, quippe qui valorè à le-
 ge, viva, magistratu habet. *Godofr. ad pr. l. 1. ff. de contr. Emt. lit. (i)*
Magirus in Comm. ad cap. 5. lib. 5. Ethic. Aristot. lit. (e) Certitudo
 pretij tantam in sese involvit necessitatem, ut, ~~si pretium non~~
~~sit certum & statutum venditio pro nihilo sit habenda~~, §. 1. *Inst.*
de Emt. & Vendit. l. emti fides. 9. C. de contrah. emt. Dicitur a.
 pretium certum cujus taxata ac determinata est quantitas, quæ,
 qualis, quanta, *l. si cum. 1. C. de rer. permut. l. stipulationum 74. §.*
1. ff. de Verb. Oblig. d. l. 9. C. de contrah. emt. sive ea expresso no-
 mine definita sit, *d. l. 74. §. 1. ff. de V. O.* sive ex demonstratione,
 quæ vicem nominis fungitur, colligi possit, *per l. certum est. 6.*
ff. de reb. cred. l. nominatim. 34. ff. de condit. & demonstrat. Proin-
 de rectè Emtio-Venditio hisce verbis contrahitur: *Quanti tu*
emisti hunc fundum, tanti eum redimam: vel, Pro eo pretio,
quod in arca habeo, fundum emam, l. hac venditio. 7. §. 1. ff. de
contr. emt. Priori modo quantitas definitur expresso nomine, in
 verbo *quanti*; posteriori modo per demonstrationem quantitas
 indigitatur, ac dehinc meritò subsistit; *d. l. 9. C. de contrah. emt.*
d. l. nominatim 34. ff. de condit. & demonstrat. Et si enim ignore-
 tur quantitas pretij, non tamen exinde pretium redditur incer-
 tum, inquit Ulpianus *in d. l. 7. §. 1. ff. de contrah. Emt.* cum plura
 ignorentur, quæ nihilominus certa sunt, *arg. §. 6. Inst. de V. O.*
Hoenom. Disp. ad Inst. 16. tb. 7. Pari ex ratione, si inter aliquos
 ita convenerit: *Quanti Titius vel alius aliquis tertius rem æsti-*
maverit, tanti sit emta, Emtio-Venditio subsistit, & in effectum
producenda, §. sed & Inst. de Emt. & Vend. Ubi tamen notan-
 dum, quod si is nimio rem æstimet, licet parti læsæ ad arbitrium
 Judicis recurrere, *arg. l. si societatem. 6. ff. pro soc. Sichard. ad Rubr.*
C. de contrah. emt. n. 6. Deniq; valet Emtio-Venditio, si quis vi-
 num emerit eo pretio, quo in foro publico venderetur Calendis
 Novembris, *arg. l. excepto. 18. C. de locat. & conduct. Inst. Meier in*

Colleg. Argentorat. supra c. l. th. 20. Exantea dictis sequitur incertitudinem pretij Emtionem. Venditionem vitare, quod exemplis planius fiet. (1) Si dicunt contrahentes, Res emta esse debet eo pretio, pro quo erimus concordēs, Emtio- Venditio nō contrahitur, quia pretium est incerto, *arg. §. 1. Inst. de locat. & conduct.* Igitur si inter eos non convenerit, & ex parte venditionis facta fuerit traditio, non datur Venditori actio ex vendito, sed actio subsidiaria in factum. *arg. l. si tibi polienda 22. ff. de prescript. verb.* (2) Si contrahentes dicunt, res emta sit iusto & congruo pretio, Emtio & Venditio non videtur esse celebrata, sed contractus potius innominatus, quia pretium & hic incerto relinquitur *arg. d. §. 1. Inst. de locat. & conduct. Hoenon. Diss. ad Inst. 16. th. 8. Ampliſſ. Dn. D. Coselius in Enodatione L. 23. ff. de R. J. Diss. Mozz. de Emt. & Vendit. tit. de Substantialibus Emtionis & Venditionis. n. 26.* (3) Si contrahentes pretij constitutionem in arbitrium boni Viri, vel etiam peritorum conferunt, Emtio- Venditio eadem ex ratione nulla est. *Schneid. ad §. pretium autem Inst. h. t. n. 3. Diss. Hoenon. d. Diss. 16. th. 9.* Plura vid. apud *Inst. Meier. in Coll. Argent. Diss. ad lib. 18 tit. 1. ff. th. 21. (f) arg. l. si equo. 66. l. si fundum per fidei commissum. 92. in pr. ff. de legat. 1.* Pretium enim quantitatem rei superare non debet, quippè æquitati naturali, & iustitiæ commutativæ contrarium est, cum alterius damno locupletari, *l. 6. §. 2. ff. de Jur. dot.* Accedit, quod ad curam Christianorum Episcoporum pertinere dixerint Divi Imp. Valentinianus & Valens, prospicere, ne negotiatores modum mercandi excedant, h. e. ne carius, quam par sit, merces suas vendant, *in l. 1. C. de Episcop. audient.* quod pariter Ulpianus à magistratibus exigit, *l. 1. §. 11. ff. de offic. pref. urb.* Eo spectat quoq; quod Ictus Paulus asserit, eum, qui in contractu Emtionis. Venditionis est læsus, moderationem ab officio iudicis petere posse, *l. officio 17. ff. de contrab. emt. Mozz. de Emt. & Vendit. tit. de Substantialibus Emtionis & Venditionis, n. 19. & 29: Petrus Gregorius. in Syntag. Jur. Univ. lib. 25. cap. 14. n. 2.* Verum si quis donationis causa rem minoris vendiderit, Emtio valet, *l. si quis 38. ff. b. t. Dissent. Just. Meier. in Colleg. Argent. loco antea cit.*

1511
cit. ib. 22. Iustum a. ut constituatur pretium, respiciendum est ad valorem monetæ, vel ejus loci in quo traditio fieri debet, per l. ratio possessionis. 3. ff. de action. emt. & vend. Vel ejus loci in quo Emtio. Venditio contracta est, juxta l. semper in stipulationibus. 34. ff. de R. 7. Vid. Petrū Gregor. in Syntag. Jur. Univ. lib. 25. cap. 14. n. 2. Sicbard. ad l. 1. C. de contrab. emt. n. 3. Intelligitur autem semper in eo loco contracta Emtio, in quo solutio fieri debet, per l. contraxisse 21. ff. de Oblig. & Action. adeo quidem, ut quamvis alibi revera contractum sit, tamen ille locus non attendatur. Wesenbec. Conf. 14. n. 54. & Conf. 327. n. 51.

THES. IX.

Materia Emtionis-Vēditionis circa quā ex parte Vēditōris dicitur merx, (a) quo nomine insignitur ipsa Res, quā accipit Emtor pro pretio, Hæc, tertiū est requisitū (b) substantiale Emtionis & Venditionis, & sub se comprehendit res omnes, tam corporales, quam (c) incorporales, cum suis accessionibus (d) tam præsentibus, quam absentibus; (e) item futuras (f) & alienas (g) modo ad commercium sint habiles (h) & in rerum natura existant (i). De quibus assertivè.

(a) Vocabulum merx Alciatus deducit à verbo mercari, (teste Gædd. ad l. 66. ff. de V. S. n. 3.) quod propriissimè loquendo, est negotiari & quæstus faciendi gratia animo revendendi emere: Hinc propria in significatione & stricta, merx sumitur pro re tantum mobili, quæ mercandi, negotiandi, nundinandique causa comparata est, per l. 66. ff. de V. S. Vid. Gæd. ibi, n. 4. à qua tamen significatione eximuntur servi & mancipia, per l. 203. ff. de V. S. Qua ratione bona mobilia, veluti vinum, oleum, frumentum, carbasum &c. merx dici nequeunt, nisi animo mercandi, quæstusque faciendi causa habeantur, l. generaliter. 32. §. uxori. 2. ff. de usu & usufr. legat. Impropriè & in lata significatione, merx dicitur quæcunq; res vendibilis, ut in l. 1. ff. de con-

trab. emt. l. 1. ff. de rer. permut. Quia in significatione vocabulum mercis hic quoque intellectum volumus. Ratio autem cur Ictus Paulus in d. LL. rem venditam merx dici voluit, ea est, quod differentiam inter Emtionem - Venditionem & Permutationem ostendere aptiori exemplo haud potuit, quam à mercatoribus adscita mercis pretijque differentia: ut quemadmodum apud eos aliud est merx, aliud pretium, ita in qualibet Emtione - Venditione oportere esse aliud instar mercis, aliud pretium, tanquam rei aestimationem. Quæ duo in permutatione dignosci nequeunt. *Gædd. ad d. l. 66. ff. de V. S. num. 5.* (b) Quia sine ea Emtio - Venditio esse nequit, l. nec Emtio. 8. in pr. ff. de contrab. Emt. Et dicitur merx substantiale requisitum Emtionis - Venditionis, non ratione perfectionis, sed ratione consummationis, quemadmodum supra thesi anteriori 8. sub scholio (b) de pretio diximus. Non incommodè a. hic sub tertio & ultimo requisito monebimus. Quod si quis Emtionem - Venditionem probare contendit perfectam, illum omnia tria, consensum scilicet pretium atque rem probare debere. *Trent. vol. 1. Disp. 28. lit. (a) Gilhaus. in Arbor. Judic. part. 1. cap. 6. §. 220. n. 1. Wesenbec. Consil. 12. n. 21.* (c) Res corporales, sive immobiles eæ sint, sive mobiles, quin vendi possint, nullus dubitabit, & exemplis in l. 7. 8. 9. 20. & 27. ff. de contrab. Emt. satis patet. De Jure Saxonico idem quidem licet, rerum tamen immobilium Emtionem - Venditionem actis insinuari jubemur *Landr. lib. 1. art. 52. & 38. Weichb. art. 20. vers. Er soll kommen.* Quod quidem hodierna observantia comprobatur; inter ea tamen à Juris Civilis dispositione non omnino recedit, quippe, si judicialis insinuatio non intervenerit, nihilominus Emtio - Venditio rata habetur, teste *Schulz. in Syn. Inst. b. t. lit. (a)* Res incorporales quoque vendi possunt, quales sunt: hæreditas, *per l. 1. & tot. tit. ff. de hered. vel action. vend.* Servitutes tum prædiales, veluti tigni immittendi, *l. cum manu 80. §. 1. ff. de contrab. emt.* tum personales, veluti usufructus, qui vendi potest non solum ab eo, qui dominiûm habet plenum, verum etiam ab eo, qui usumfructum solummodo habet, *l. cui usufructus 67. l. non utitur 38. l. quia 39. ff. de usufr.*

Nomina

Nomina pariter in Emtionem-Venditionem deduci possunt, *l. si nomen. 4. §. l. nomina 17. ff. de hered. vel action. vend. in sciis* etiam & invitis debitoribus, *l. nominis. 3. C. eod.*; & Actiones five personales sint, five reales, *l. certi 9. C. eod.* modo id fiat ante litis contestationem; res enim litigiosa vendi nequit, *tot. tit. C. de litig. l. fin. C. de hered. vel action. vend. Myns. 1. obs. 55.* & modo actiones illæ sint activæ, (ut loquuntur Dd.) passivæ enim actiones in heredem non transeunt, *arg. l. 2. C. de heredit. §. action. vend. Mozz. de Emt. & Vendit. tit. de Rebus que emi & vendi possunt. n. 6. & seq.* (d) Cum principale omne trahat ad se accessorium *arg. l. fundi. 25. §. ult. ff. de pecul. legat. l. haeres. 100. §. ult. ff. de legat. 3.* ea quoq; quæ rei venditæ cohærent unâ vendita esse intelliguntur, *l. ade. 73. ff. de contrab. emt.* quod tamē de ijs solum, quæ tempore contractus cohærent, dicitur, *l. Rutilia. 69. ff. eod.* Dehinc fundo vendito, fructus & instrumenta adhærentia quasi pars fundi vendita intelliguntur, per *l. qui fundum. 40. §. fin. l. si aquæ ductus. 47. & seqq. ff. eod. tit. Wesenbec. in Parat. ibid. n. 8.* (e) Emtio & Venditio parit obligationem ex solo consensu, ideoq; præsentiam non requirit, *pr. Inst. de Emt. & Vend.* (f) Quales sunt futuri ex agro fructus, partus, captura piscium, avium, per *l. nec emtio. 8. §. 1. ff. de contr. emt.* ubi notanda distinctio inter Emtionem rei futuræ, & inter emtionem spei, *ex l. nec emtio. 8. ff. b. t. & pr. l. necessario. 8. ff. de peric. & com. rei vend.* Hæc namq; pura est, & contracta esse dicitur Emtio etiamsi nulla res sequatur, *d. l. 8. §. 1. ff. de contrab. emt.* Illa pro conditionali habetur usquē dum res existit, *pr. l. 8. ff. de peric. & commod. rei vendit.* Igitur si quis specialiter fructuum futurorum Emtionem-; Venditionem contraxerit & nulli prorsus nati fuerint, Emtio-Venditio non valet, *arg. d. l. 8. in pr. ff. de contr. emt.* & quia rei futuræ, non spei facta est emtio. Quod si v. aliqui fructus nati fuerint, etiamsi tennes, Emtio-Venditio est perfecta, nec remissionem pretij Emtor impetrare potest. *Connan. 7. Comm. 6. Harp. ad §. fin. Inst. h. t. n. 21.* (g) *l. rem alienam 28. ff. de contrab. emt. l. ex emto. 11. §. imprimis. 2. ff. de action. emt. nec eō quicquam Juris verò Domino aufertur, l. nemo 6. C. de reb. alien. non alienand. potest enim*

enim res Emptori rursus eripi, *d. l. 8. ff. b. t.* Ratio a. cur res aliena vendi possit, videtur hæc subesse, quia venditor non cogitur facere rem Emptoris, *l. si ita. 25. §. 1. ff. de contrab. emt.* sed ad traditionem solum tenetur *l. servus. 30. §. 1. ff. de action. emt. & vend. l. sed ad 30. ff. de contrab. emt. Treut. vol. 1. Disp. 28. tb. 4. lit. (e) Sutbolt. Diss. 25. apb. 14.* Hinc Rei traditionem Dd. distinguunt à rei datione. Nam dare rem, ajunt, est dominium in accipientem conferre; tradere verò rem, est rem accipienti exhibere etiam absq; dominio. *Sichard. ad Rubr. C. de contr. Emt. n. 7.* Coeternm non parum differt, sciens Emptor rei alienæ ab ignorante. Hic enim etsi rem alienam suam facere non possit, venditorem tamen ad id, quantum interest, rem evictam non esse, sibi facit obligatû, *l. cum successores. 23. C. de Evict.* Ille, nisi subsecuta sit evictionis stipulatio, ne quidem pretium repetere potest, *l. si fundum. 27. C. eod.* In dubio autem semper præsumitur Emptorem ignorasse rem emptam non esse venditoris. *Myns. cent. 5. Obs. 25. Gail. 2. Obs. 69. n. 2. (h) l. si in Emptione. 34. §. omnium 1. ff. de contrab. emt. (i) l. domum. 57. in pr. l. 8. in pr. ff. de contrab. emt.* nisi res probabiliter spectetur, ut fructus futuri, *l. 8. ff. b. t. Wesenb. in Parat. ibid. n. 7. Sutbolt. dissert. 15. apb. 13. Mozz. de Emt. & Vend. tit. de Substantialibus Emptionis & Venditionis, n. 2. & seqq.*

THESES. X.

Hactenus assertivè, de rebus quæ in Emptionem-Venditionem deduci possunt; sequitur negativè, de rebus quæ in commercium trahi nequeunt. Idque vel Naturâ; vel Jure Gentium; vel Jure Civili (a). Natura sua in commercium non abit, liber homo (b).

(a) Divisio hæc fundata est in *l. 34. §. 1. ff. de contrab. emt. §. ult. Inst. b. t.* (b) *d. l. 34. §. 2. l. 70. ff. eod.* nisi quis per ignorantiam à venditore deceptus sit, & tunc Emptor contra venditorem actione ex emto agere potest ad consequendum interesse, *l. 4. ff. de contrab. emt.*

THESES. XI.

~~Jure Gentium ab Emptione & Venditione eximuntur Res sacræ, religiosæ & sanctæ (a).~~

(a) l.

(a) *l. & liberi. 4. pr. l. sed Celsus. 6. l. hanc legem. 22. ff. de contrab. emt.* unde nullius in bonis esse dicuntur, §. nullius. 7. *Inst. de rer. divis. & alienatio earum prohibita, l. jubemus. 14. in pr. & auth. Hoc Jus. C. de S. S. Eccles.* nisi ingens urgeat necessitas, *l. sancimus 21. C. eod.* Quod si ejusmodi res ignoranti vendita, tunc Emtio-Venditio in sese & sua natura pro firma habetur, in præjudicium venditoris, adeo ut venditor non aliter obligetur ex emto, ac si rem prophanam & suam vendidisset, & Emtor agere potest actione Emti adversus venditorem scientem, §. ult. *Inst. b. t. Subolt. Dissert. 15. aph. 16.* Quandoq; v. & hæ res accessorie & mediate vendi possunt, e. g. Jus patronatus quod Ecclesiasticum & sacrum est, cum universitate transire potest *cap. 13. X. de jur. patron. Harp. ad §. fin. Inst. b. t. n. 3.*

THESES. XII.

Jure Civili & Statutario prohibita sunt in Emtionem Venditionem tradi: Res publicæ (a) res dotales (b) litigiosæ (c) furtivæ (d) bona minorum, furiosorum & prodigorum (e) bona avita (f) prædia feudalia (g) & Emphyteutica (h).

(a) *L. sed Celsus 6. ff. de contrab. emt.* qualis est Juris dictio, & emens ejusmodi rem, venditorem ad Evictionem sibi non obligat, *Mench. lib. 2. arbitr. Jud. cas. 488.* Aliquando tamen eadem rectè vendi possunt, si res minoris sunt pretij, veluti mancipia publica, prædia publica &c. & majus exinde Reipublicæ pro-
 maneat commodum, & singuli civiū, vel etiā eorū potior pars cū expressione nominis consenserint, *per l. fin. C. de vend. reb. civitat. (b) pr. Inst. quib. alienar. lic. l. 1. §. & cum 15. C. de rei uxor. action. l. Lex Julia. 4. ff. de fund. dotal. l. cum vir. 42. ff. de usurpat. & usucap. (c) tot. tit. C. de litig. l. fin. C. de hered. & act. vend. l. 1. ff. de litig. l. 1. §. fin. ff. quæ res pignor. vel hypoth. data. Imo, quod si quis sciens litigiosam rem emerit, emtor una cum re amittit pretium, quod in fiscum transferendum, & Venditor parem in-
 super quantitatem in pœnamISCO inferre tenetur *l. fin. C. de li-
 C tig.**

tig. Si quis verò inscius rem emerit litigiosam, Emtio quidem
 annihilatur, pretium tamen cum alia tertia parte Emtor reci-
 pit, *d. l. fin. C. eod.* Quæ a. res dicatur litigiosa, Jctus Irnerius in
~~*auth. Litigiosa C. eod. exponit.*~~ (d) *l. si in emtione. 34. §. item. 3. ff.*
de contrab. emt. Hic tamen sciens Emtor ab ignorante discer-
 nendus. Nam si quis inscius rem furtivam emerit, tenetur
 quidem eam restituere, aut si consumpta est, pretium refundere,
l. incivilē. 2. C. de furt. Venditorē tamē sibi obligatū habet. *d. l. 34.*
§. 3. ff. de contrab. emt. Mozz. de contract. Rubr. de Emtione & Ven-
dit. tit. de Rebus quæ emi & vendi possunt. n. 31. Schn. ad §. fin. Inst.
l. t. n. 3. Menoch. de Recup. possess. Remed. 16. num. 32. Si verò sci-
 ens rem furtivam emerit, furti tenetur. *arg. d. l. 2. C. de furt. &*
hodierna ex observantia pœnæ fustigationis vel relegationis
subjicitur, teste Berlich. Concl. 44. part. 5. n. 4. & seq. (e) Bona mi-
norum alienari non posse patet ex l. 1. ff. de reb. eor. qui sub tutel.
vel cura, tot. tit. C. de prad. & aliis reb. minor. De furiosorum bo-
nis idem Juris est, per l. Marcellus. 25. ff. de fidejussor. & mandat.
His comparantur prodigi, l. orationi. 2. C. de curat. furios. vel
prodig. Mozz. de Emt. & Vend. tit. de Rebus quæ emi & vendi possunt
n. 42. Treut. vol. 1. Diss. 28. th. 5. lit. (e) Quandoquē tamen, si
ingens suadeat necessitas, bona eorum cum decreto Judicis, præ-
via causæ cognitione, vendi possunt, per l. minorum. 6. & tot. tit.
C. de prad. & aliis reb. minor. Mozz. d. l. Quæ verò ad causæ co-
gnitionem pertineant, eruditè persequitur Menoch. de Arbitr.
Judic. lib. 2. Cas. 172. (f) De Jure Civili licet cuivis bona avita
vendere quodcumq; velit, l. dudum. 14. C. de contrab. emt. De
Jure Saxonico non datur eadem facultas. Cum enim Jus Re-
*tractus (quod *ωεγλημύσεως* dicitur) Reipublicæ videretur profi-*
cuum, ac Jure divino comprobatum Lev. 25. Saxonici depre-
henderent Juris authores, illud in usum revocare non dubita-
runt. Landr. lib. 1. art. 8. & 2. libr. 3. art. 83. Treut. vol. 1. Diss. 28.
th. 5. lit. E. Quod Electori Augusto etiam placuit, part. 2. const.
37. ubi tamen solis ascendentibus & descendentibus, iisque gra-
du proximioribus, collateralibus non æquè, Jus retractus con-
cedit. Vid. Berlich. part. 2. Concl. 39. Schulz. in Syn. Inst. de donat.
lit.

lit. (b) & tit. quib. alienar. lic. vel non lit. (a) (g) Prædia feudalia, quamvis alienari possint, absq; domini tamen consensu vasallo ea vendere non potest, per Constitutionem Friderici II. Imperatoris, tit. 55. lib. 2. F. nisi ingenseum urgeat necessitas, quæ cū periculo vitæ ejus suorumq; conjuncta est, arg. l. ult. C. de parrib. qui fil. distinx. idq; observantia comprobatum esse testatur Myns. 6. obs. 30. (h) Per l. fin. C. de Jur. Emphit. Sichard. ibid. Moller. Semestr. lib. 3. c. 45. n. 3. Carpz. in Jurisp. F. R. S. part. 2. const. 28. def. 18.

THESES XIII.

Hucusquæ de materia circa quam, Rebus scilicet, sequitur de Materia in qua, nempe de Personis, quarum aliæ ad Emptionem Venditionem sunt idoneæ, aliæ minus idoneæ. Sed cum contrariorum uno cognito, cognoscatur & alterum (a) videamus solummodo eos, qui contrahere Emptionem-Venditionem nequeunt. Arcentur a. ab Emptione-Venditione, alij Natura, ut infans & furiosus (b). Alij Lege, idquæ vel ob ingenij imbecillitatem, ut pupillus, minor, (c) vel ob corruptos mores (d) ut prodigus.

(a) pr. Inst. de his qui sui vel alien. jur. Ever. in Top. Loc. à contrar. n. 1. (b) l. obligationes. 1. §. furiosum. 12. ff. de O. & A. l. 2. C. de contrab. emt. §. sed & 4. Inst. de Curator. l. in negotiis. 5. l. furiosi. 40. ff. de R. J. Ratio est, quia furiosus nullum animi judicium habet, atq; ideo nihil quicquam agere aut velle potest l. 47. ff. de acquir. vel amitt. hered. Phil. Matth. ad l. 5. ff. de R. J. n. 3. Parilis ratio militat in infante, l. pupillus. 9. ff. de acquir. vel amitt. hered. l. quod infans. 60. ff. de rei vindic. Bronch. ad d. l. 5. ff. de R. J. §. sed quod no. Inst. de inutil. Stipulat. (c) Pupillum absq; tutoris auctoritate nequæ vendere, neq; emere posse constat ex pr. Inst. de auctor. tutor. l. pupillus. 5. §. 1. ff. de auctor. tutor. nisi eò conditio ejus melioretur d. l. 5. in pr. & §. 1. ff. eod. l. 13. §. 1. l. 41. ff. de condit. indeb. Eadem sorte fruitur minor per l. si curatorem. 3. C. de integr. restitut. minor. Sichard. ibid. Gædd. ad l. 21. ff. de V. S. n. 6. (d) Prodigus, cui per sententiam judicis bonis interdictum est,

emere vel vendere nequit, *pr. l. Julianus. 10. ff. de curat. furios. l. is cui bonis. 6. ff. de V. O. l. furiosi. 40. ff. de R. Jur.*

THES. XIV.

Materiam excipit Effectus, qui vel Internus; vel Externus. Internum Effectum Emtio-Venditio triplicem producit: I. quod periculum & commodum rei venditæ, licet ea emtori nondum tradita sit, ad Emtozem pertineat, statim atquè de pretio contrahentes convenerint, (a) II. Quod perfecta Emtione non sit locus (b) pœnitentiæ, sed uterquè obligetur ad implendum contractum, h. e. Emtor ad exhibendum pretium, & Venditor ad tradendam rem (c) III. Quod Venditor obligetur ad præstandam Emtori Evictionem (d).

(a) *S. cum autem. 3. Inst. de Emt. & Vend. l. necessariò. 8. ff. de peric. & commod. rei vend. quod & Juri Naturali consonum est, secundum quod incommoda cujusq; rei sequuntur eum, quem sequuntur commoda l. 10. ff. de R. J. Igitur cum commoda & accessiones rei venditæ ad Emtozem transeant, quod patet exemplo thesauri inventi in domo vendita, qui Emtori cedit, l. à tutore. 67. ff. de rei vindic. incommoda quoq; ad eum pertineant. Quod si v. culpa, mora, vel fraude venditoris res interijt, periculum ad venditorem spectat, d. *S. cum autem. 3. f. b. t.* Plures hujus regulæ Exceptiones tradit *Schneid. ad c. S. 3. Inst. h. t. n. 3. & seqq. Myns. cent. 6. obs. 36. Petr. Gregor. in Syntag. f. II. lib. 25. cap. 18. n. 8.* Quomodo a. Venditor in mora esse dicatur exponitur in *l. ratio. 3. S. ult. vers. mora ff. de action. emt. & vend.* Interea Venditor ante traditionem ad curam atquè custodiam rei venditæ bono patri familias convenientem, obstrictus est, *l. hoc ita. 2. S. custodiam. 1. l. custodiam. 3. ff. de peric. & commod. rei vend. l. quod sepè. 35. S. si res. 4. ff. de contrab. Emt. l. venditor. 36. ff. de action. Emt. & vend.* non tamen tenetur de casu fortuito, *d. S. cum autem. 3. f. b. t.* nequè de eo, quod servorum negligentia commissum est, *l. si vendita. 11. ff. de peric. & comm. red. vend. d. S. 3. Inst. h. t. nisi* [redacted] *fortuitum casum in se susceperit. l. si ut cer-*
pacto 10. S.*

1311
10. §. 2. ff. commod. l. qua fortuitis. 6. C. de pignorat. action. (b)
l. ratas. 7. C. de rescind. vend. l. res bona. 54. ff. de contrab. emt. We-
senb. in Parat. ibid. (c) Perfecta Emtione Emtor pretium Ven-
ditoris facere debet, l. ex emto. 11. §. 2. ff. de action. emt. & vend.
pr. l. 1. ff. de rer. permut. Venditor è contra Emtori rem præstet,
d. l. 11. §. 2. ff. de act. emt. & vend. Wesenbec. in Parat. ff. de contrab.
emt. n. 12. Non equidem Rem Emtoris facere tenetur, l. si ita.
25. §. qui vendit. 1. ff. de contrab. Emt. quemadmodum Emtor
pretium Venditoris facere necessum habet, d. l. ex emto. 11. §. 2.
ff. de action. emt. & vend. sed sufficit si dominium tale, quale i-
pse habet, in Emtorem transfert, & Evictionis nomine eidem se
obstringit d. l. 11. §. 2. ff. eod. Rationem Dd. hanc tradunt: ne
propter incertitudinem & difficultatem probationis dominio-
rum impediatur hic contractus usibus quotidianis maximè ne-
cessarius. Wesenbec. in Parat. de contrab. Emt. n. 12. Petrus Gre-
gor. in Syntag. Jur. Un. lib. 25. cap. 18. n. 4. Atquè ex eo Emtoris
differt conditio à Venditoris; rationem differentiae Arumæus
in eo collocat, quia pretii aliàs nullus foret usus, si Emtor id
non faceret Venditoris; at rei etiam usus est, licet accipientis
non fiat, cum commodari, locari possit, eaq; de causa traditio
sufficit. Fundamentum hujus responsionis ponit in §. constitu-
itur. 2. Inst. de usufr. Arum. Exer. 14. th. 4. ubi & Mozz. sententi-
am infringit. Præterea tanta Venditori incumbit necessitas tra-
dendi rem, ut non liberetur si interesse solvere velit, d. l. ex emto.
11. §. 2. l. servus. 30. ff. de action. Emt. Treut. vol. 1. Disp. 28. th. 2. lit.
(b) Sichard. ad rubr. C. de contrab. emt. n. 8. Schulz. in Syn. Inst.
b. tit. lit. (d) Excellentiss. Dn. D. Coselim, in Exodatione l. 23. ff. de
R. J. (e) l. ex emto. 11. §. 2. ff. de action. emt. l. in vendendo. 66. in
pr. ff. de contr. emtion. etiamsi de ea contrahentes non egerint,
l. non dubitatur. 6. C. de Evict. Petrus Gregorius in Syntag. Jur. Un.
lib. 25. cap. 22. n. 2. Wesenbec. consil. 12. n. 39. & Consil 331. n. 197. Te-
netur a. Venditor Evictionis nomine de Jure Civili usq; ad an-
nos triginta, per l. si obligatus. 19. l. emti actio 21. C. de Evict. juncto
tot. tit. C. de præscript. trigint. vel quadrag. ann. Hodierna obser-
vantia discrimen facit inter bona mobilia & immobilia, de il-
lis ven-

lis venditor tenetur uno anno & die; de his verò usq; ad triginta & unum annum cum sex septimanis & tribus diebus: *Vid. Schulz. in Syn. Inst. hic. lit. (c).*

THESES. XV.

Effectui Interno Emtionis-Venditionis, Externus subnectundus est, qui consistit in Actionibus. Actiones ex Emtione-Venditione duæ prodeunt, quæ Civiles (a) sunt, bonæ fidei, (b) transitoria, (c) & directæ (d): prior dicitur actio ex Emto, (e) & datur Emtori; altera Venditori conceditur (f) & vocatur Actio ex vendito.

(a) *per l. proinde. 33. ff. de adilit. edict. (b) l. ex emto. 11. §. 1. ff. de action. Emto. & vend. §. actionum. 28. Inst. de action. (c) Et datur in hæredem universalem l. non est. 10. l. Lucius. 47. ff. de action. emto. non verò singularem. Wesenb. in Parat. ff. de action. emto. & vend. n. 2. (d) quia utraq; ab eo, cui competit, nomen sortita est, Vultej. in Jurisprud. Rom. cap. 9. n. 2. & quia utriusq; contrahentium par ratio iisdem habetur, Wesenb. in Parat. ff. de action. emto. & vend. n. 2. aliquando tamen utiles evadunt, quando iisdem agitur ad Emtionem-Venditionem rescindendam, l. ex emto. 11. §. si quis virginem. 5. & seq. ff. de action. emto. & vendit. Wesenb. d. l. (e) Hæc actio datur Emtori qui pretium solvit, l. Julianus. 13. §. obferri. 8. ff. de action. emto. & vend. contra Venditorem, ad consequendam rem venditam, l. ex emto. 11. §. 2. ff. b. t. l. 1. C. eod. cum vacua ejus possessione, l. si in emtione. 2. §. 1. ff. d. tit. de action. emto. & vend. l. si pater. 8. C. eod. & rei accessionibus, l. post perfectam. C. d. tit. (f) Quæ datur Venditori contra Emtoem ad consequendum pretium, cum ejusdem usuris, l. Julianus. 13. §. ex vendito. 19. & seq. ff. de action. emto. & vend. Nec interest, sive quis proprio, sive alieno nomine emerit, ac potest Venditor nihilominus procuratorem ac si proprio nomine emisset, ad solutionem compellere, *per l. cum vendente. 4. C. ubi caus. fiscal. Fulv. Pacian. de Probat. vol. 1. cap. 26. n. 26.**

THESES. XVI.

Restat, ut de accessorio Emtionis-Venditionis, arrha, quædam subjungamus. Dicitur autem Arrha Emtionis ac-

1721.
nis accidens, quia absquè ea rectè contrahi potest (a) quæ si data, priusquam Emtio-Venditio perfecta est, facultatem recedendi à contractu cum amissione ejusdem, non infringit; secus si perfecto contractui superaddita est, & tunc ab eodem ne quidem cum jactura arrhæ resilire licet (b).

(a) *pr. l. quod sæpe. 35. ff. de contrab. emt. & dari arrha solet, vel in præsentia pecunia, ut patet ex l. ex emto. 11. §. is. qui, 6. ff. de action. emt. & vend. vel in alia quavis materia prout videre est in d. l. 11. §. 6. ff. de action. emt. & vend. l. cuicumq; 5. §. 15. ff. de institor. action. Priori modo arrha in partem pretij cedit, l. de Lege. 6. l. mulier. 8. ff. de Lege commiss. Posteriori modo in argumentum solummodo & probationem Emtionis datur, d. l. quod sæpe 35. ff. contrab. emt. Vid. Schneid. ad pr. Inst. de Emt. & Vend. n. 13. & consumpta Emtione-Venditione repeti potest, adserente Cujac. lib. 9. obs. 17. (b) Quæstio hæc satis agitata est, & variæ hic Dd. audiuntur sententiæ: Alij existimant, licere Emtori vel venditori pro lubitu à contractu resilire, sive contractus Emtionis-Venditionis perfectus sit, sive imperfectus, modo Emtor arrham amittat; Venditor è contra arrham duplicatam, per *pr. Inst. de Emt. & vend. l. 17. circa fin. C. de fid. instrum. Trent. vol. 1. Disp. 28. th. 8. lit. (b)* Aliam decisionem suppeditat Schneid. ad *pr. Inst. h. t. n. 13.* quam nolumus transcribere. Applausum videtur præ cæteris mereri sententia eorum, qui existimant, à contractu Emtionis-Venditionis perfecto data arrha recedere neutri contrahentium licere alteri invito, ne quidem cum jactura arrhæ, per *l. de contractu. 3. C. de rescind. vend. à contractu v. Emtionis-Venditionis adhuc dum imperfecto, cum dispendio arrhæ recedere quem posse. Atquè de contractu imperfecto intelligendum esse pr. Inst. de contrab. emt. & d. l. 17. ff. de fid. instrum. quod prolixè probant, Wesenbec. in Parat. hic. n. 9. Mozz. de Emt. & Vend. tit. de Accidentalibus Emtionis, n. 9. & seqq. Hoenon. Disp. ad Inst. 16. th. 5. Arum. Disp. ad Dig. 13. th. 3.**

THES. XVII.

Hucusquè de Constitutione Emtionis-Venditionis, sequitur ejusdem Solutio. Dissolvitur autem Emtio & Ven-

& Venditio modis multis (a). Nos in duobus potioribus hic acquiescemus. Primus modus est contrarius consensus (b) Alter, est læsio enormis, dimidium justii pretij transgressa (c).

(a) De his vide *Mozz. de Emt. & Vendit. tit. quibus casibus annu-
letur Emtio & Venditio. Sichard. ad rubr. C. de rescind. vend. n. 2.
& seqq.* (b) Quemadmodum solo consensu Emtio - Venditio
perficitur, *pr. Inst. de Emtion. & Vend.* ita mutuo dissensu con-
trahentium dissolvi potest, *tot. tit. C. quand. lic. ab emt. disced.
quo enim genere quid colligatum est, eodem & dissolvi potest.
l. nihil. 35. ff. de R. J.* (c) Fit quoq; solutio Emtionis - Venditio-
nis altero invito, puta, si venditor ignorans majoris pretij rem,
vili vendiderit, atque ultra dimidiũ læsus sit, tunc Emtio Vendi-
tio interveniente Judicis autoritate rescindi potest, nisi Emtor,
quod justo deest pretio refundere præoptet, *l. rem majoris. 2. C. de
rescind. vend. & Contractus ille Judicis autoritate fuerit confir-
matus, Sichard. ad d. l. 2. C. n. 5. Carpz. Jurisp. Rom. Sax. part. 2.
const. 34. def. 4.* Atque beneficium hoc rectè Emtor sibi quoq;
vendicat, quippe Venditor beneficium hoc sortitur non qua
Venditor, sed qua læsus, eademq; in Emtore militat ratio ex
natura correlativorum. *Donell. ad b. l. Sichard. ad eand. n. 4.
Schulz. in Syn. Inst. tit. de Emt. & Vend. lit. C.* Pari ratione Juris
hujus l. 2. beneficium ad quosvis contractus bonæ fidei exten-
dunt, *Sichard. ad hanc l. 2. C. n. 4. Carpz. Jurisp. Rom. Sax. pare.
2. Const. 34. def. 1. Hackelm. Disp. II. Illust. Quest. tb. 10.
Schulz. d. l. lit. (c).*

TANTUM!

00 A 6414

ULB Halle

3

002 928 094

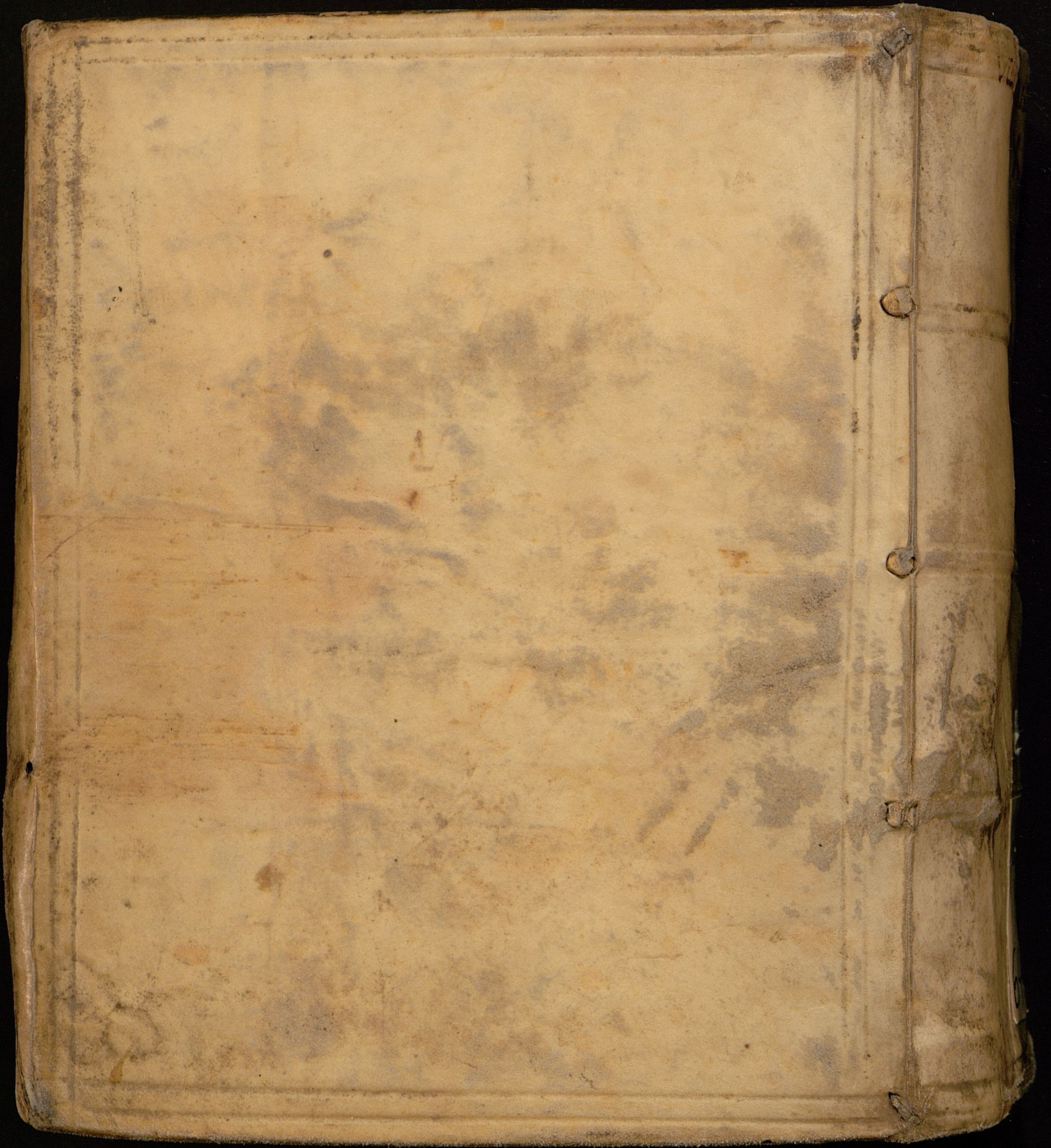

K

1017

DISPUTATIO JURIDICA

De

EMPTIONE ET VENDITIONE.

Quam

Adspirante divino Favonio
Indultu

*Magnifici Ordinis Electorum
In illustri Leucorea*

PRÆSIDE

Viro Amplissimo atq; Consultissimo

DN. MICHAELE LEDERE-
RO, J. U. D. Facultatis Juridicæ Assessore & p. t. De-
cano spectatissimo, ut & Electoralis Advocato Ordinario,
Præceptore atq; Promotore suo, optimo,
maximo.

*Placida disquisitioni
subjicit*

GEORGIUS BURCHARDI, Witteberg.

Ad diem

Februarij, In Auditorio Elector.

Horis consuetis.

9. Martij

✻ [†] ✻

WITTEBERGÆ,

Ex Officinâ Typographicâ JOHANNIS HAKEN, 1650.

4 2

XXII